

Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΑΡΙΟΝ ΝΤΕ ΛΟΡΜ

Η αυθεντική της ιστορία. Φεύγει απ' το πατρικό της σπίτι διότι μισεί το γάμο. Τό μόνο της αίσθημα. Πολυτελεία και σπατάλη. Ψραι-τατα ανέκδοτα. Ο καρδινάλιος Ρισελιέ στα πόδια της. Ώστεσο ένεπνεε κάντοτε το σεβασμό. C συγκινητικές της θάνατος.

Η Μαριόν ντε Λόρμ είχε μια από τις σπανιότερες γυναίκες που αναφέρει η ιστορία. Έζησε στην εποχή του Λουδοβίκου δεκάτου τετάρτου, στον χρυσούν δηλαδή αιώνα της Γαλλίας. Η ωμορφιά της ήταν ασύγκριτη άλλ' άν ή Μαριόν ντε Λόρμ είχε μονάχα την ωμορφιά της, δεν θα μπορούσε να γίνει τίποτε περισσότερο απ' ότι έγιναν πολλές ωμορφες αλλικές πριν απ' αυτήν, φίλες άριστοκρατών και άξιωματους, χωρίς να παίζουν ένα γενικότερο ρόλο στην εποχή τους. Η ντε Λόρμ είχε ένα άλλο χάρισμα, άνωτερο κ' από την ωμορφιά: είχε μεγάλο πνεύμα.

Γνωσ από τό όνομα της Μαριόν ντε Λόρμ εγράφησαν τόσα πολλά, όστε ή πραγματική της μοοφή να έχει παραποιηθή μέχρι του βαθμού να γίνει αγνώστη. Η αυθεντική της ιστορία είναι αυτή που θα δηγηθούμε παρακάτω:

Η Μαρία ντε Λόρμ γεννήθηκε από πλούσιο πατέρα, θά μπορούσε λοιπόν να πανρευθή και να άποκατασταθή καλά. Άλλά ή μοίρα της δεν της είχε γραφτό να γίνει μια καλή και ήσυχη νοικοκυρά, εύτυχισμένη με τόν άντρα της κ' άνάμεσα στα παιδιάμα της. Ήταν γραφτό στη ντε Λόρμ να ζήσει την έλκνότερη ζωή της ώραςίας γυναίκας, να λαμψη με την ωμορφιά της και με τό πνεύμα της, να γίνει μια φημισμένη αλλική με μεγάλη επιρροή στην εποχή της.

Ένα τυχαίο επεισόδιο έκανε τη Μαρία ντε Λόρμ να έγκαταλείψη τό πατρικό της σπίτι. Τό επεισόδιο όμως αυτό μάς δίνει να καταλάβουμε εύθως άμείσως τό χαρακτήρα της:

Η Μαρία ντε Λόρμ ήταν μόλις δεκα έφτά χρόνων, όταν ο πατέρας της έδωσε άδελφο στο σπίτι του σ' ένα νέο όνομα-ζώμενο Ντεμπαρριόν, ο όποιος καταδικώπιανε τότε για πολιτικά ζητήματα. Ο Ντεμπαρριόν αυτός ήταν παιδί του ύπονογού των Οικονομικών του βασιλέως Έδουάρδο τετάρτου, ο όποιος έβασίλευσε πριν από τό Λουδοβίκο δεκάτο τετάρτο. Η Μαρία ήταν λοιπόν ύποχρεωμένη να περιποιήται τόν καταδικώμενο μέσα στην κρυψώνα του και αυτός, παραγοητευμένος από τό θέληγιστό της, την έζητησε εις γάμον από τόν πατέρα της, ο όποιος έδέχθηκε με μεγάλη του χαρά.

Η Μαρία άνατρίχισε όταν της είπαν να παντευθή, άν και στην αρχή ο νέος της άρεσε. Τώρα όμως, ή σκέψη πως θά γινόταν άντρας της σ' όλη της τη ζωή, τόν έκανε άπορρόπαιο στό μάτια της. Έπιλεψε και παρεκάλεσε, άλλ' ο πατέρας της δεν ήθελε γ' άουσίτη τιποτε. Και τότε ή Μαρία ντε Λόρμ έπιασε τη μεγάλη άπόφαση: έγκατέλειψε τό πατρικό της σπίτι και έβγήκε μόνη στους δρόμους του Παρισιού, διαβαταρικό και έλαφρό πουλάκι. Από πείνη την ήμερα ή Μαρία έγινε Μαριόν..

Η Μαριόν ντε Λόρμ άλλαξε πολλούς φίλους. Στην αρχή φίλους της καρδιάς, έπειτα φίλους για τό χρήμα, άργότερα φίλους πολιτικούς και στό τέλος φίλους που της ήταν ύπερτάς της. Η όλνψης της και ή άείσιμος της, μεγαλύτερη όσο περισσότερο άστραφες ή καλλονή της μ' όσο μεγαλύτερη ή φήμη και ή επιρροή της.

Μιά φορά μονάχα ή Μαριόν άγάπησε στη ζωή της. Η γυναίκα αυτή, στα πόδια της όποιος ο μεγαλύτερος εύγενής της Γαλλίας κατούθεταν τούς τίτλους των, οι πλουσιότεροι τραπεζίτες της περιουσιαν τον, για την όποια ο καλύτερος πολιτικός ήταν έτοιμος να θυσιάσουν και τη θέση τους και τη δόξα τους, ή γυναίκα αυτή έστρεψε σάν τραλή πίσω από τόν άνδρα που άγάπησε, πρόθυμη να γίνει σκλάβο του, χρήμα του που κείνος να τό διαθέσει όπως θά του άρεσε. Ο άνδραςπος αυτός λεγόταν Μοσσέν και άν έκανε πάλι για τη Μαριόν, ήταν ότα αυτός έγινε άφορητό να πλείστη έπειτη πειά την καρδιά της στον έρωτα και να διαλέξη τό στάδιο που την ανέδειξε.

Η Μαριόν κατάφερε πως για να διακριθή έθάρρησε νάχη χρήματα, και χρήματα πολλά. Οι δού άνδραςπος, που είχαν στη διάθεση της όλη τους την κολλοσομεία περιουσία, ήταν ο Έμερμυ και ο Σεβρύ, οι πλουσιότεροι άνδραςπος της Γαλλίας στην εποχή κείνη. Ο πρώτος ήταν παιδί ενός τραπεζίτη που λεγόταν Παριτωσά. Ο Παριτωσά αυτός έξεροσκόπησε και ή χροσκόπησε του έμας τόσο μεγάλο θρόμβο, όστε ο υίος του άναγκάστηκε ν' αλλάξη τόνομά του. Ήταν ο πιο διεφθαρμένος άνδραςπος της Γαλλίας, γρήγορα όμως έμαγε μεγάλη περιουσία και ο βασιλέως τόν έκανε ύπονογύ των Οικονομικών. Ο όσον άφορώ τό Σεβρύ, τό σπών του φαίνεται από τό

άπόλυθα λόγια του τό όποια έπανελάμβανε όλοένα:

— Άν κανέναν με γλάση μια φορά, καταρμένος γάμο! Άν με γλάση δύο φορές, καταρμένος νόμιστε κ' αυτός κ' έγώ! Άν όμως με γλάση τρεις φορές, τότε καταρμένος νδμαι έδη μονάχος και κανέναν άλλος!

Τό βεβαίο είναι ότι έξαπατούσε όλον τόν κόσμο, έπίς από τη Μαριόν ντε Λόρμ. Ο Σεβρύ αυτός είχε ένα έλαττωμα: όταν μιλούσε άνακάτωσε παντοίς στα λόγια του τη φροση: που να μέ φάη ο λύκος. που να μέ φάη ο σκύλος. Ο καρδινάλιος Ρισελιέ γινόταν έξω φρενών με τό έλάττωμα του αυτό και ο τραπεζίτης προσπαθούσε, τούλάχιστο όταν μιλούσε μαζί του, να μην προφηρέ αυτές τις καταρμένες λέξεις, που τις είχε σάν καρμέλλα στο στόμα του. Μιά μέρα όμως έσχάστηκε πάλι και μόλις είπε τό: που να μέ φάη ο λύκος... δαγκώθηκε.

Με συγχαρίζετε, έξοχότατε, είπε τότε κατοκόμνος από την ταρχή του, ο λύκος που έξφρησε πάλι.

— Άκούστε λοιπόν και τό σκύλο, του λέγες γελώντας ο Ρισελιέ, κ' άν είναι από καλή όραση θά τόν κυνηγήσει άκριτά μακριά, όστε να γλυτώσουμε πειά κ' από τόν ένα κ' από τόν άλλο...

Αυτοί ήταν οι δύο φίλοι για τό χρήμα της Μαριόν ντε Λόρμ.

Η φήμη και ή επιρροή της Μαριόν έμεγάλωναν όλοένα. Ο καρδινάλιος ντε Ρισελιέ, ο φοβερός καρδινάλιος που έδωσε στη Γαλλία της μοναρχικής περιόδου τη δόξα και τη δύναμη, ο πολιτικός στό χείρα του όποιου ο Λουδοβίκος δεκάτος τέταρτος έμισατούθηκε τυφλά την τύχη του θρόνου του, ο πανίσχυρος καρδινάλιος που καθυπέταξε στη βασιλική έξουσία όλόκληρη τη γαλλική άριστοκρατία, τούς δοκίμας και τούς κόμητες και τούς έκανε από άνεξαρτήτους φουδιάρχες άπλούς ύποταείς και σάκοντες του βασιλέως, ο διαμνηός αυτός άνδραςπος έπαισε κ' αυτός με τη σειρά του σά γόνατα της Μαριόν ντε Λόρμ.

Υστερ' από τούς τραπεζίτες που έδωσαν πλοητη και μέγαρα στην ώραια τουχοδώκερα, από τούς φίλους που είχε άπολοουθήσει μόνο και μόνο για τη χαρά της ζωής, ή ντε Λόρμ δέχεται ως θαυμαστός μονάχα τούς ισχυρούς της ήμερας. Με τη βοήθεια αυτών, έγινε ή πανίσχυρη αλλική που μάς άγνωρίσαν οι ιστορικοί της εποχής κείνης, ή γυναίκα που έπαιξε ένα ρόλο στην τύχη της πατριδας της.

Ήταν ένα μεγάλο σκάνδαλο. Ποτέ άλλους δεν είχε τολμήσει να προσβάλη τόν παντοδύναμο Ρισελιέ. Άλλ' ο καρδινάλιος δεν έξοργισήθηκε, έκαπενώθηκε!

Επήλθε και βρήκε στο μέγαρό της τη ντε Λόρμ. Της έζητησε συγγνώμη για τη συμπεριφορά του. Έβγαλε από τη τσέπη του ένα μεγάλο διαμάντι κολλοσομείας αξίας. Η Μαριόν έχλωμάσε από άγανάκτηση όταν είδε ότι ο Ρισελιέ έπήγαυε να έπανολάβη πάλι πρόξη για την όποια προ όλλογυ άπόρη της είχε ζητήσει συγγνώμη.

Εύγενεσάτη, της λέει ο καρδινάλιος, τό κόσμημα αυτό που σάς παρασκάω ταπεινά να δεχθήτε, τό έφοροσος ή πείρα ν' Αιγκυγιόν...

Η καρία ν' Αιγκυγιόν ήταν ή μόνη γυναίκα που είχε γνωρίσει Ισαριε τότε ο Ισχυρός καρδινάλιος.

— Άν είναι έτσι, λέγει τότε ή ντε Λόρμ, τό δέχομαι ως τρόπαιου της νίκης μου!

Όλη ή μεταιοδοξία της ώραςίας Μαριόν είναι χυμένη στις λέξεις αυτές, που έκαναν τόν καρδινάλιο να θεσφύ τόν έαυτό του για τόν πιο εύτυχισμένο άνδραπο τη Γαλλίας.

Τι περισσότερο μπορούσε πειά να έπιθυμήση ή ώραία αυτή γυναίκα! Στα χείρα της ο Ισχυρότερος άνδραςπος της Γαλλίας γινόταν παιδικά. Μπορούσε να άκηραση τη σκέψη του, να έπιτύχη ό,τι ήθελε, να γαρμυσει και να άνοιμοδομήση μέσα στο έδυδοσ αυτό κράτος.

Η Μαριόν είχε πειά τη φιλοδοξία να την ύπηρεσούν. Την εποχή αυτή ο νεαρός ύποκόμης Κλαυδίου ντε

Γνωρίζετέ τὴν ἀπό τὴν Ἰταλία ἐνδοξος γιὰ τοὺς ἠρωσμούς που εἶχε ἐπιδείξει στὸν πόλεμον που ἐγέναν ἐκεῖ. Ἦταν ἕνας νέος μὲ ὀρμητικὸ καὶ ἀτίθασον χαρακτήρα καὶ ἀπελάμβανε τὴν ἰδιαιτέρη εὐνοια τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης.

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή που εἶδε τὴν ντὲ Λόρα, ὁ χαρακτήρ του ἄλλαξε, ἔγινε ἀγγάρσιος. Κατήχησε ἡ σιὰ της που τὴν παρακολούθησε παντοῦ, ἐμονομάχησε δυὸ φορές γιὰ χάρι της, ἦταν πρόθυμος νὰ τῆς εἶνε κυριολεκτικὰ σκλάβος. Καὶ ἔγινε πραγματικὰ σκλάβος της, χωρίς ποτὲ νὰ ἐπιτύχη τίποτε ἀπὸ μέρος της, ἀλλὰ καὶ χωρίς ποτὲ νὰ παύσῃ νὰ ἐπιπύη διὰ μιὰ μέρα θὰ ἐπετύχαινε κάτι. Καὶ πραγματικὰ ὁ φτωχὸς ἦρως τὰ ἐπέτυχε ὅλα κοντὰ της, τὴν οικειότητα, τὴ φιλία, ἐκτός μονάχα ἀπὸ ἐκεῖνο που ἀκριβῶς ἐπιθυμοῦσε περισσότερο ἀπὸ κάθε τι : ἐκτός ἀπὸ τὸν ἔρωτά της...

Ἐπὶ μιὰ παράδοση, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ Μαριὸν ντὲ Λόρα παντρεύθηκε τρεῖς φορές. Ἡ παράδοση αὐτὴ εἶνε ἐσφαλμένη. Ἡ ντὲ Λόρα δὲν παντρεύθηκε ποτὲ τῆς. Ἐξῆς ἐστὶ ἡ ἀλευθέρη, ἡ γυνὴ ἡλικίας ἀνδρῶν, ἀπὸ ἡμεῖς τὰ νεονικαὶα στραῦματα, ἦταν σπῆταλη, ἀγαποῦσε τὴν πολυτέλεια, εἶχε μεγάλες φιλοδοξίας, ἀπελάμβανε τὴ ζωὴ ἀπὸ ὅλας τῆς τὶς ἀπόψεις.

Ἐν τούτοις, μ' ὅλο που ἐπενοῦσε μιὰ τοιαυτὴ ζωὴ, μ' ὅλο που πολλὰ σπῆταλα δὲν ἐβλαῖναν γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομά της, ὠστόσο, ἡ Μαριὸν ντὲ Λόρα κρατοῦσε ὅλους γύρω της σὲ ἀπόσταση καὶ ἐγένετο πάντοτε τὸ σεβασμὸν. Ἐπὶ ἔρχαν καὶ τότε στὴ Γαλλία, στὸν αἰῶνα ἐκεῖνον τὸν ἀπολαύσαν καὶ τὸν ἐλευθέρων ἠθῶν, ἀνδρῶν μὲ ἀσῆτους ἠθικὰς ἀρχές, αὐστηροὶ καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους. Ἐνας τέτοιος ἀμεμπτος καὶ εὐσεβῆτος πρῶτος ἦταν ὁ Πρόεδρος ντὲ Μέσιν, ὁ ἀνάτατος δικαστικὸς τῆς Γαλλίας.

Μιὰ μέρα ἡ Μαριὸν ἐπῆγε στοῦ Προέδρου γιὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ μιὰ χάρι. Ὁ ἀδελφὸς της βρισκόταν στὴ φυλακὴ γιὰ τὴ χρῆση που εἶχε κάνει. Ἡ ντὲ Λόρα, που ποτὲ δὲν ἐπαύσε νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τοὺς δικούς της, παρεβάλεσε τὸν π. ντὲ Μέσιν μὲ τὸν ἀποφυλάκιση.

Ὁ σεβαστὸς δικαστικὸς ἔβλεπε γιὰ πρώτη φορὰ τὴ γυναῖκα αὐτὴ γιὰ τὴν ὁποία ἐβουίξε ὀλόκληρη ἡ Γαλλία. Ἐμῆνε καταγοητευμένος ἀπὸ τοὺς τρόπους καὶ τὸ πνεῦμα της. ἀναμίλησε ἀκριτὴ ὥρα μαζί της καὶ στὸ τέλος τῆ συνῶθευσε ὡς τὸ δρόμο καὶ τὴν ἐβόηθησε ν' ἀνεβῆ στὸ ἀμάξι της κρατῶντας τὸ μαπέλλο στὸ χερὶ του.

— Δεσποινίς, τῆς εἶπε φιλῶντας τὸ λεπτὸ τῆς χερὶ, πῶς μπόρεσα νὰ ζῆσω ὡς αὐτὴν τὴν ὥρα χωρίς νὰ σὰς ἔχω ἰδῆ!...

Καὶ τὴν ἴδια μέρα ὁ ἀδελφὸς τῆς ντὲ Λόρα ἦταν ἐλευθέρως.

Ἡ διάσημη αὐτὴ γυναῖκα ἀπέθανε σὲ ἡλικία τραντα ἐγγὺς χρονῶν, ὠραιότερη παρὰ ποῖς. Ἐπὶ ἔρχαν ἡ παράδοση πῶς τάχα ἡ Μαριὸν ἔζησε ἑκατὸν τρεῖς χρόνια. Θὰ εἶχουσε ἀσφαλῶς ἀν' ἡ ἴδια δὲν ἐσκότωνε τὸν ἑαυτὸ τῆς μὲ μιὰ ἀπρονοησία αὐτῆς ἐσκότισε τὴ ζωὴ. Ἐδῆνε τὴ μεγαλειότητα σημοσία στὴν ὠμορφιά της καὶ μεταξοφύριζαν ἅπανα φάρμακα γιὰ νὰ τὴ διαστηρῇ. Μιὰ μέρα ἐπῆρε μιὰ μεγάλη δόση ἀπὸ ἕνα φάρμακο που τῆς εἶχε δώσει ἕνας γιατρός ἀπ' αὐτοὺς που ἔχουν ὡς ἐπαγγεμὰ τους νὰ ἐξάπατον τὸν κόσμο, καὶ δηλητηριασθῆκε. Ἐμῆνε τρεῖς μέρες στὸ κρεββάτι καὶ ἐξομολογήθηκε περισπῆτες ἀπὸ δέκα φορές : ἡ παμομοῖρα μολὶς τὴν ἀφῆνε ὁ πνευματικὸς της, θυμῶταν πάντοτε καὶ μιὰν ἄμαρτια της που εἶχε ἐσχάσει προτῆτερα νὰ ἐξομολογήθῃ...

Ἐπὶ εἶποσι τέσσαρες ὄρες κόσμος ἀπειρος μαινοβόγανε στὸ σπῆτι της γιὰ νὰ τὴν ἰδῇ ἐπιλημένην στὸ νεκρικὸ τῆς κρεββάτι μὲ ἕνα καρδενικὸ διάδημα γύρω ἀπὸ τὸ μέτωπό της.

Ἡ καλύτερη ἀριστοκρατία συνῶθευσε τὴν κηδεία της.

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Η ΠΟΝΗΡΙΑ ΤΟΥ ΚΑΠΟΥΤΣΙΝΟΥ

Ἐνας ἀγρόματος παπουτσίνος μοναχὸς πατώρησε ν' ἀποστηθίσῃ κάποια θερησκευτικὴ ὀμλία, τὴν ὁποῖαν ἀπήγγελλε—πάντοτε τὴν ἴδια—περιφερόμενος στὰ διάφορα μέρη.

Ἐκάστο, που τὴν ὀμλία του αὐτὴ ἀπήγγελλε καὶ σὲ μιὰ κομπόλη ἐπὶ παρουσία καὶ τὸν ἀρχόντων τοῦ τόπου, τόσος ἦταν ὁ ἐνθουσιασμός τους, ὡστε ὁ δήμαρχος τὸν παρεκάλεσε νὰ μείνῃ γιὰ νὰ τοὺς μιλήσῃ καὶ τὴν ἐπομῆνην.

Ὁ παπουτσίνος δὲν μοροῦσε βέβαια νὰ πῆ οὕτε λέξη ἐκτός ἀπὸ ἐκεῖνα που εἶχε συνηθῆσει νὰ παπαγαλίζει. Δὲν τάχασε ὄμως. Τὴν ἄλλη μέρα συναφρωσμένους καὶ ἐξοβόηχοντας, ἀνέβηκε στὸ βῆμα καὶ ἀρχισε τὴν ὀμλία του ἔτσι :

— Ἀδελφοί, λέει πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα, ἐπειδὴ ἐπιηροφωρήθη ὅτι διάφοροι κακόβουλοι διέσπειραν τὴ γῆμη ὅτι εἶμαι ἄθεος καὶ ὀμλῶ πάντοτε ἐναντίον τῆς θερησκείας, εἶμαι ὑποχωρημένος νὰ ἐπαναλάβω ὅσα σὰς εἶπα χθές.

Καὶ ἐπανέλαβε τὸ συνηθισμένον του λόγο, τὸν ὁποῖον εἶχε ἀπαγγεῖλλε καὶ τὴν προηγουμένην.

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ 21

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Ὁ τσάμικος. Ὁ Μουχτάρ θυμῶνει. Καραϊσκάκης καὶ Ἀλῆ Πασσῶς. Ἡ γλώσσα τοῦ Καραϊσκάκη. Τὸ κλέο τὸ παλληκῆρι. Τὰ χαρίσματα τοῦ Ἀρχηγού. Ὁ Καραϊσκάκης γιὰ τοὺς νόθους. Ἡ Μαριὸν. Ὅπου ἡ κυρὰ Γκόλφω θυμῶνει. — Ἐγγονία σου βρέ...

Δημοσιεύουμε ἰδῶ μαρικὰ ἀπὸ τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ ἀνέκδοτα τοῦ ἦρωος τῆς Ἐπανάστασης Γεωργίου Καραϊσκάκη :

Στὰ Γιάννενα, τὸν καιρὸ τοῦ Ἀλῆ Πασσῶ, ὁ Καραϊσκάκης, νέος ἄκομα, χόρευε μιὰ φορὰ μ' ἄλλα μαζί παλληκῆρια. Ἐνῶ ἔσπεγε, μπροστινός, τὸν τσαμικὸ κ' ἔκανε πολλοὺς γύρους —σὸν τόπο, ὅπως λένε, πέρας ἀπὸ ἐκεῖ μ' ὁ Μουχτάρ Πασσῶς, γυρὸς τοῦ Ἀλῆ Πασσῶ. Τὴ στιγμή αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ φουσανέλλα τοῦ στρατηγού Καραϊσκάκη σηκώθηκε τὸν ἀνήφορο καὶ ἀφῆκεν τὰ κοντοβόλια του. Ὁ Μουχτάρ Πασσῶς περῶρήθηκε. Πῆγε στὸν πατέρα του καὶ παραπονέθηκε. Τότε ὁ Ἀλῆ Πασσῶς φωνάζει τὸν Καραϊσκάκη, καὶ θυμημένως τοῦ λέει :

- Τί ἔκανες βρέ παλληγούρη, στὸ γυρὸ μου ;
- Τίποτα, Πασσῶ μου, λέει ὁ Καραϊσκάκης. Δὲν τὸ ἤθελα. Χόρευα κ' ἔκανα ἕτοι μιὰ φορὰ... (μ' ἔφερε μιὰ γύρα) Τότε πέθανε ὁ γυρὸς σου, ὁ Μουχτάρ Πασσῶς, εἶδε... ὅ,τι εἶδε καὶ θύμωσε. Τί φταῖν ἔγὼ ὁ μαθρὸς ;...
- Ὁ Ἀλῆ Πασσῶς ἔσπεσε στὰ γέλια.
- Πῶς ἔκανες, ὦρὲ μπῆρο μ' ; Κάνε το πάλι ὦρὲ τοῦ φάναξ.
- Ἐτσι, Πασσῶ μου...
- Κάνε το ἄλλη μιὰ φορὰ, ὦρὲ Γιώργω !... Μπράβο, ὦρὲ Γιώργω !... Ἄντεις τάχα.

Καὶ τὸν ἀφῆσε νὰ φύγῃ, χωρίς νὰ τὸν τιμωρήσῃ.

Κάποτε ὁ Μεγαπάνος, ἀρχοντας ἀπὸ τὸ Κάρλελι τῆς Ἀναρνανίας, διαβόητος γιὰ τὴν ἠρωικότητα του περιπέτειας, εἶπε στὸν Καραϊσκάκη :

- Βρέ Καραϊσκάκη δὲν μαζεύεις λίγο τὴ γλώσσα σου ;
- Ἄμα μαζεύεις ἐσὺ τὴ βρακοζῶνα σου, θὰ μαζέψω κ' ἐγὼ τὴ γλώσσα μου, τοῦ εἶπε ὁ Καραϊσκάκης.
- Κι' ὁ Μεγαπάνος που κατάλαβε τὸ πείραγμα εἰλούφαξ.

Ῥώτησαν κάποτε τὸν Καραϊσκάκη πῶς, ἕνας ἀνθρωπος τοῦ πολέμου, μπορεῖ νὰ γίνῃ μεγάλος καὶ ν' ἀποκτήσῃ ὑπόληψη. Κι' ὁ Καραϊσκάκης ἀποκρίθηκε :

Ῥώτησαν μιὰ φορὰ τὸν Καραϊσκάκη πῶς πρέπει νὰ εἶνε τὰ χαρίσματα τοῦ ἀρχηγού. Κι' αὐτὸς ἀπάντησε :

— Ἐὐ καλὸς ὁ πατριάνιος πρέπει νὰ εἶναι φρονήματα πετεινοῦ (γιὰ νὰ ἐξουσιάζῃ), μαλοσῆνη σκύλλου (γιὰ νὰ τὸν ἀγαποῦν), παλληκῆρι καὶ θεωρία λιουταροῦ (γιὰ νὰ τὸν σβῆρῶναι καὶ νὰ τὸν φοροῦσῶν), ὕκνο καὶ περῶνῆτα λαγοῦ (γιὰ νὰ εἶνε ἀγρυπνοὶ καὶ γρήγοροι), καὶ κρηρία γυνόικας (γιὰ νὰ ἐξεγλήν καὶ νὰ σέρνει τοὺς ἀνθρώπους του) !...

Ὁ Καραϊσκάκης, ὁ ὁποῖος ὡς γνωστὸν ἦτο νόθος, εἶπε γιὰ τοὺς νόθους :

— Καθὼς ἡ φύση δέχεται νὰ κεντρομάτα καὶ δειχνεὶ τὰ μπολιαμένα δένδρα πιὸ καλὰ ἀπὸ τ' ἀγρία, ἔτσι καὶ ὁ Θεὸς κάνει πολλὰς φορές τὰ νόθα παιδιὰ πιὸ ἄξια ἀπ' τ' ἄλλα, τὰ γνήσια !

Ὁ Καραϊσκάκης στὶς ἐπιστρατεῖες του εἶχε πάντα μαζί του μιὰ Τουρκοπούλα βαφτισμένη, που τὴν ἔλεγαν Μαριὸν. Αὐτὴ ἦταν νεμένη φουσανέλλα, σὴν ἀνδρας, κ' εἶχε τ' ὄνομα Ζωφείρης ἀνάμεσα στὰ παλληκῆρια. Κάποτε ὁ Καραϊσκάκης κατάλυσε σπῆτι του, μὲ κῆμπος ἀπ' τὰ παλληκῆρια του. Πῆαι τότε ὁ Ζωφείρης στὸ μαγερεῖο καὶ ῶνεται στὶς δοῦλες καὶ τὶς ἀρχίζει στὰ φίλα ! Βάνουν τὶς φωνὲς ἔσπινες καὶ τρέχουν στὴν καπετανίσσα. Τρέχει κ' ἡ κυρὰ Γκόλφω, ἡ Καραϊσκάκαινα, στὸ στρατηγὸν καταθυμῶμένη :

- Τί πράγματα εἶνε αὐτὰ ; τοῦ λέει, τὰ παλληκῆρια σου παλεῖσαν τὶς ψυχοφῶρος μου !
- Ἐγνοια σου, βρέ, τῆς λέει ὁ στρατηγός, εἶμαι κ' ἐγὼ γιὰ σένα ἰδῶ... Μὴ θυμῶνεις.
- Καὶ τὴν ἀγαλλίσε καὶ τὴ φίλησε...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ἡ σομοφανία ὀμοιάζει μὲ τὸ πῆδηλο νόμισμα. τὸ ὁποῖο δὲν τολμᾷς πανάγως νὰ κατασκευασθῇ μόνος του. Ὅταν ὀμως πέσει στὰ χερὰ του τὸ θέτει σὲ κυκλοφορία χωρίς καμμὰ νεροπή.

